

ОНОПРІЄНКО Ольга – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії методики фізичного виховання, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, бульв. Шевченка, 81, м. Черкаси, 18031, Україна

ORCID: orcid.org/0000-0003-1923-9751

ОНОПРІЄНКО Олександр – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, Черкаський державний технологічний університет, бульв. Шевченка, 460, м. Черкаси, 18000, Україна

ORCID: orcid.org/0000-0001-6678-5822

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.24>

Бібліографічний опис статті: Онопрієнко О., Онопрієнко О. (2023). Аналіз формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у ЗВО. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, № 16(48), 168–175, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.24>

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗВО

Анотація. У статті наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що полягає у визначенні базових професійних компетентностей учителя фізичної культури, обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов їх формування в студентів у процесі вивчення фахових дисциплін. Результати дослідження свідчать про досягнення мети, виконання поставлених завдань і є підставою для основних висновків. Виявлено недостатнє обґрунтування науково-методологічних засад використання компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури, процес якої має низку нерозв'язаних суперечностей. Досвід упровадження цього підходу невідрефлексований, зокрема не визначені педагогічні умови формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури в процесі вивчення фахових дисциплін. Визначено, що базовими професійними компетентностями майбутнього вчителя фізичної культури є: предметно-теоретична, інформаційно-дослідницька, профільна (методична, рухова, здоров'язберігальна), професійне спілкування, соціокультурна, рефлексивна й творча. Для ефективного формування кожної базової компетентності в процесі навчально-методичного й технологічного забезпечення вивчення фахових дисциплін створено такі загальні педагогічні умови: гуманістичне й рефлексивне спрямування навчально-виховного процесу та урахування його синергетичних аспектів; активізація навчання й забезпечення його інтерактивності та психологічної комфортності на основі співробітництва. Підсумковий зріз, який проведено за такою самою методикою як і на етапі констатувального експерименту, показав, що сформованість кожної базової професійної компетентності в студентів контрольної й експериментальної груп за традиційних умов навчання не досягає креативного рівня, а за умов експериментального навчання перевищує активний рівень, досягаючи креативного.

Ключові слова: формування, аналіз, базові компетентності, сформованість, учитель фізичної культури.

ONOPRIENKO Olga – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Theory of Physical Education Methodology, Cherkasy National University named after B. Khmelnytskyi, 81, Shevchenko Blvd., Cherkasy, 18031, Ukraine

ORCID: orcid.org/0000-0003-1923-9751

ONOPRIENKO Olexandr – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Physical Education and Human Health, Cherkasy State University of Technology, 460, Shevchenko Blvd., Cherkasy, 18000, Ukraine

ORCID: orcid.org/0000-0001-6678-5822

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.24>

To cite this article: Onoprienko, O., Onoprienko, O. (2023). Analiz formuvannia bazovykh profesiynykh kompetentnostei maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury u ZVO [Analysis of the formation of basic professional competencies of the future physical education teacher in higher educational institutions]. *Humanities studies. Series "Pedagogy"*, № 16(48), 168–175, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.24>

ANALYSIS OF THE FORMATION OF THE BASIC PROFESSIONAL COMPETENCES OF THE FUTURE TEACHER OF PHYSICAL CULTURE IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Summary. *The article provides a theoretical generalization and a new solution to the scientific task, which consists in determining the basic professional competencies of a physical education teacher; substantiating and experimentally checking the pedagogical conditions of their formation in students in the process of studying professional disciplines. The results of the research indicate the achievement of the goal, the fulfillment of the tasks and are the basis for the main conclusions. Insufficient substantiation of the scientific and methodological principles of the use of the competence approach in the professional training of the future physical culture teacher was revealed, the process of which has a number of unresolved contradictions. The experience of implementing this approach is unreflected, in particular, the pedagogical conditions for the formation of the basic professional competencies of the future physical culture teacher in the process of studying professional disciplines are not defined. It was determined that the basic professional competencies of the future physical culture teacher are: subject-theoretical, informational-research, profile (methodical, motor, health-preserving), professional communication, socio-cultural, reflective and creative. The following general pedagogical conditions have been created for the effective formation of each basic competence in the process of educational-methodical and technological support for the study of professional disciplines: humanistic and reflexive direction of the educational process and consideration of its synergistic aspects; activation of training and ensuring its interactivity and psychological comfort based on cooperation. The final cut, which was conducted according to the same methodology as at the stage of the ascertainment experiment, showed that the formation of each basic professional competence in the students of the control and experimental groups under traditional learning conditions does not reach the creative level, but under the conditions of experimental learning exceeds the active level, reaching a creative level.*

Key words: *formation, analysis, basic competences, formation, physical culture teacher.*

Вступ. Сьогодні особливий інтерес педагогічних досліджень зосереджено на проблемі формування професійної компетентності фахівців різних професій, у тому числі й учителя фізичної культури. Це зумовлено значною інноваційною динамікою сучасного ринку праці, який ставить нові вимоги до випускників вищих навчальних закладів. Ці вимоги сформульовано не тільки у форматі “знань” студентів, а й у способах майбутньої професійної діяльності (“вміння”, “здатність”, “готовність”). Тому в проекції на вчителя фізичної культури мова йде про такі особливі результати в системі його професійної підготовки, у межах яких знання є необхідною, але недостатньою умовою досягнення високої якості освіти, – про “професійну компетентність” і такі її складові, як базові компетентності. *Актуальність* їх формування в майбутнього вчителя фізичної культури пов’язана з особливою потребою суспільства в здоровому, працездатному й фізично розвинутому поколінні.

Аналіз наукових досліджень, які стосуються проблеми формування окремих складових професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури (М. Danylko, 2000, Р. Karpiuk, 2005, О. Smakula, 2004, А. Chornoshtan, 2002), свідчить про недостатнє обґрунтування науково-методологічних засад використання компетентнісного підходу у вищій фізкультурно-педагогічній освіті України. Досвід його впровадження виключно фрагментарний, бо нині в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів домінує функціональний підхід – формування здатності студентів до певних видів педагогічної роботи, а не готовності до якісного виконання функцій майбутньої фахової діяльності як основи професійної компетентності.

Отже, сьогодні не визначено умови формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури, не виявлено критеріїв і рівнів сформованості її складових – базових професійних компетентностей

з огляду на нові вимоги до кваліфікації в цій галузі.

Унаслідок вивчення спеціальної наукової літератури й спостереження за процесом професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури нами виявлено такі суперечності:

– між об'єктивною необхідністю переходу на компетентісно зорієнтовану освіту й недостатньою розробленістю теоретико-методологічних основ компетентісного підходу;

– між зростанням вимог суспільства до якості освіти (у тому числі фізкультурно-педагогічної) та недостатнім рівнем професійної компетентності випускників вищих навчальних закладів;

– між вимогами загальноосвітньої школи до рівня сформованості базових професійних компетентностей учителя фізичної культури й відсутністю теорії та практики визначення переліку, змісту, діагностики й створення відповідних педагогічних умов їх формування в студентів вищих навчальних закладів.

– з'ясовано стан реалізації компетентісного підходу в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури у вищих навчальних закладах, здійснено педагогічну діагностику рівнів сформованості базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури.

Виклад основного матеріалу. У контексті відповідності компетентісному підходу проаналізовано Державний стандарт і навчальний план професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури й встановлено, що сукупність соціальних вимог щодо комплексу його знань, умінь та особистісних якостей будується на основі цільових установок, структури діяльності та моделі фахівця. Деякою мірою ці вимоги співвідносяться з базовими професійними компетентностями, формування яких залежить від якості опанування студентом фаховими дисциплінами.

Аналіз програм фахових дисциплін професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури показав, що вони побудовані на кредитно-модульних засадах, але при цьому не відповідають вимогам компетентісного підходу, зокрема, у них не визначено перелік базових професійних компетентностей та однозначних критеріїв оцінки навчальних досягнень студентів у контексті специфіки їхньої майбутньої професійної діяльності й ступеня готовності до неї (О. Опорієнко, 2007).

Мета і завдання дослідження. Проаналізувати формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у закладах вищої освіти.

Для досягнення мети дослідження було поставлено такі завдання:

1) визначити основні концептуальні засади компетентісного підходу в освіті;

2) уточнити суть і структуру професійної компетентності вчителя й на цій основі визначити базові професійні компетентності майбутнього вчителя фізичної культури;

3) здійснити педагогічну діагностику сформованості базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у вищих навчальних закладах;

4) визначити педагогічні умови формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури в процесі вивчення фахових дисциплін.

У ході констатувального етапу педагогічного експерименту використано комплекс методів, за допомогою яких здійснено педагогічну діагностику рівнів сформованості базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури.

Так, рівень сформованості предметно-теоретичної компетентності встановлено шляхом тестування знань студентів із фахових дисциплін. Результати тестування за допомогою чотирибальної системи оцінювання диференційовано за рівнями: до інтуїтивного рівня зараховано майже третину студентів, до нормативного – більше третини, до активного – менше чверті й до креативного – лише 12% студентів.

Методами анкетування й тестування переваг студентів щодо вибору джерел інформації та способів її засвоєння, реального обсягу нагромадженої в них інформації одержано результати, оцінювання яких за допомогою чотирибальної системи дало змогу встановити, що до інтуїтивного рівня сформованості інформаційно-дослідницької компетентності зараховано майже половину, до нормативного – майже третину, до активного – 18% і до креативного – лише 4% студентів.

Рівень сформованості методичної компетентності з'ясовано шляхом оцінювання (за 5-бальною шкалою) виконаних студентами конспектів уроку фізичної культури в школі. На креативному рівні не виявилось жодного студента. Натомість до інтуїтивного рівня віднесено понад третину, до нормативного – майже половину й до активного – 20% студентів.

Методом тестування за рейтинговою системою балів оцінено кількість і якість засвоєних студентами знань із теорії й методики розвитку рухових якостей школярів. За його результатами до інтуїтивного рівня сформованості рухової компетентності, який характеризувався здатністю відрізнити елементи знань від аналогів, зараховано майже третину студентів; до нормативного, що позначався здатністю втримувати в пам'яті певну сукупність знань, – понад третину студентів; до активного рівня, показником якого була здатність до активного використання міцно засвоєних знань у розробці алгоритмів рухових дій школярів, – майже третину студентів; до креативного, критерієм якого була спроможність творчо застосовувати міцно засвоєні знання у розв'язанні завдань розвитку рухових якостей школярів, було зараховано лише 12% студентів.

Шляхом анкетування встановлено, що до інтуїтивного рівня здоров'язберігальної компетентності, який позначався поверхневими знаннями в галузі збереження здоров'я, віднесено 12% студентів; до нормативного рівня, який характеризувався безсистемними знаннями, – майже половину студентів; до активного рівня, критерієм якого виступали системні знання, – понад третину студентів; до креативного рівня, показником якого були знання здоров'ятворчого характеру, – лише 7% студентів.

За результатами тестування й експертної діагностики рівня готовності студента до мовного діалогу з учнем, встановлено, що до інтуїтивного рівня компетентності професійного спілкування, який позначався незв'язним мовним діалогом з учнями, неадекватністю використаних вербальних, акустичних і кінетичних засобів, віднесено майже половину студентів; до нормативного рівня, критерієм якого були логічність мовного діалогу з учнями, достатньо виразний голос і дикція, відповідна жестикуляція, міміка й пантоміміка, – понад третину студентів; до активного, показником якого було активне використання психологічних засобів спілкування, – 18% студентів; до креативного, який характеризувався творчим використанням психологічних засобів спілкування, – лише 5% студентів.

Опитування студентів стосовно їхнього ставлення до певних якостей власної культури, показало, що до інтуїтивного рівня (невизначене ставлення) сформованості соціокультурної компетентності зараховано

менше чверті, до нормативного (визначене ставлення) – 39%, до активного (адекватне ставлення) – понад третину й до креативного (критичне ставлення) – лише 11% студентів.

Шляхом анкетування й методом експертної оцінки здійснено діагностику самооцінки студентами власних вольових, моральних, характерологічних, світоглядних, перцептивних, мнемічних, психомоторних та інтелектуальних якостей. За її результатами встановлено, що до інтуїтивного рівня сформованості рефлексивної компетентності за критерієм відсутності адекватних уявлень про себе віднесено понад третину студентів; до нормативного рівня за показником адекватного уявлення про себе, – майже третину студентів; до активного рівня за критерієм стійкої адекватної самооцінки – 18% студентів і до креативного, який позначається внутрішньо обґрунтованою самооцінкою й розвинутою мотивацією самоствердження, – лише 17% студентів.

Методами опитування, педагогічного спостереження й експертної оцінки гностичних, організаторських, конструктивних, проєктувальних, комунікативних та інноваційних умінь студентів у їхніх творчих розробках планів-конспектів уроків з розвитку рухових якостей школярів з'ясовано стан сформованості творчої компетентності, який диференційовано за рівнями: до інтуїтивного рівня (опора на інтуїцію, підказки, зразки) зараховано третину студентів; до нормативного (перевага алгоритмів репродуктивної діяльності) – майже половину студентів; до активного рівня (перевага алгоритмів продуктивної діяльності) – 16% студентів і до креативного (опора на інновації, нові алгоритми дій, оригінальність) – лише 5% студентів. За результатами діагностики отримано дані розподілу студентів за рівнями сформованості базових професійних компетентностей (О. Опорієнко, 2007), (табл. 1).

За зведеними результатами констатувального етапу педагогічного експерименту встановлено, що по кожній із базових компетентностей відповідно до їхнього нормативного рівня сформованості належить найбільша кількість студентів, а відповідно до креативного – найменша. Цей факт підтверджує необхідність розробки та впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів організаційних основ компетентнісного підходу, а в ході його реалізації забезпечення професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури адекватними

Таблиця 1

Дані розподілу студентів за рівнями сформованості базових професійних компетентностей (у %)

Базові компетентності	Рівні			
	інтуїтивний	нормативний	активний	креативний
Предметно-теоретична	28	38	22	12
Інформаційно-дослідницька	46	32	18	4
Методична	38	42	20	–
Рухова	28	32	28	12
Здоров'язберігальна	12	46	35	7
Професійного спілкування	45	32	18	5
Соціокультурна	18	39	32	11
Рефлексивна	35	30	18	17
Творча	33	46	16	5

педагогічними умовами формування базових професійних компетентностей і відповідним технологічно-методичним ресурсом у процесі вивчення фахових дисциплін.

Керуючись Концепцією розвитку освіти України (2007 р.), в якій сформульовано положення про необхідність утвердження новітніх педагогічних технологій, які б забезпечили підготовку конкурентоспроможної особистості у світовому освітньому просторі, ми розробили алгоритм із діагностичним, організаційним, практичним та аналітичним етапами впровадження компетентнісного підходу в процес професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури.

На діагностичному етапі виявлено необхідність модернізації самого процесу фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури шляхом цілеспрямованого формування його базових професійних компетентностей.

На організаційному етапі провідними педагогічними ідеями формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури визначено системність, синергетичність, ефективність усіх ланок освітнього процесу в процесуальному та результативному аспектах, комплексність, ситуаційність, проблемність, життєтворчість. Результативність цього процесу значною мірою залежить від активного використання компетентнісно зорієнтованого методичного ресурсу забезпечення фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури, до якого нами віднесено технології “портфоліо”, “метод проектів”, ігрові, “кейс-стаді”, малих груп, критеріально-орієнтованого навчання, діалогові, тренінгові, інтеграційні

та модульно-компетентнісні (О. Опорієнко, 2009).

Цілеспрямоване формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури в процесі вивчення фахових дисциплін на формувальному етапі педагогічного експерименту відбувалося шляхом створення сукупності таких основних педагогічних умов: гуманістичне й рефлексивне спрямування навчально-виховного процесу та врахування його синергетичних аспектів; активізація навчання й забезпечення його інтерактивності та психологічної комфортності на основі співробітництва.

У процесі експериментального викладання фахових дисциплін (Теорія і методика фізичного виховання, Теорія й методика гімнастики, Теорія та методика спортивних ігор, Теорія й методика легкої атлетики) формування кожної базової компетентності майбутнього вчителя фізичної культури було забезпечено такими педагогічними умовами: із предметно-теоретичної – органічне поєднання теоретичного, практичного, методичного й контрольного розділів процесу професійної підготовки студентів; з інформаційно-дослідницької – активізація й стимулювання інформаційно-дослідницької діяльності студентів та використання різноманітних її форм і методів; із методичної – добір ефективних форм і методик та забезпечення психологічного комфорту навчання; із рухової – інформаційне, методичне й креативне збагачення студентів в галузі педагогіки формування рухових якостей школярів; зі здоров'язберігальної – здоров'язберігальне спрямування змісту програм фахових дисциплін; з компетентності професійного спілкування – поглиблене

вивчення форм і методів в організації спілкування педагога з учнями й розширення досвіду комунікативної взаємодії в процесі вивчення фахових дисциплін; з соціокультурної – використання міжпредметних зв'язків та інтеграції знань соціокультурного змісту в процесі вивчення фахових дисциплін; із рефлексивної – визначення адекватної мети рефлексивної діяльності та методики рефлексивного навчання; із творчої – стимулювання у студентів проявів моторної, методичної й наукової творчості в процесі вивчення фахових дисциплін.

Під час експериментального формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури активно використовувалася компетентісно зорієнтований методичний ресурс, а навчально-методичні комплекси фахових дисциплін було збагачено такими матеріалами: оновлені розробки лекційних, семінарських і практичних занять; авторські тести й завдання з експрес-діагностики компетентностей; навчальні посібники; програми квазіпрофесійних тренінгів; розробки проектних завдань, проблемних ситуацій, ділових ігор тощо.

На аналітичному етапі, оцінюючи ефективність формування базових професійних

компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури, здійснено підсумковий зріз рівня сформованості досліджуваної якості в студентів контрольних та експериментальних груп. Рівні сформованості базових професійних компетентностей студентів обох груп досліджувались одночасно за методиками, що були застосовані під час констатувального етапу педагогічного експерименту.

Після необхідних статистичних процедур дослідження повноти сформованості кожної базової професійної компетентності отримано зведені дані, які показали розподіл студентів за рівнями сформованості базових компетентностей на етапі констатувального експерименту й після підсумкового зрізу в контрольній та експериментальній групах (табл. 2).

Зіставлення даних у наведеній таблиці показує, що розподіл студентів експериментальної групи за рівнями сформованості по кожній із базових компетентностей порівняно з даними констатувального зрізу й даними підсумкового зрізу в контрольній групі значно відрізнявся в бік позитивного зрушення. Однак цей розподіл був нерівномірний. Так, із передметно-теоретичної компетентності більшість студентів експериментальної групи була віднесена до нормативного рівня

Таблиця 2

Зведені дані розподілу студентів за рівнями сформованості базових професійних компетентностей (у %)

Базові компетентності	Рівні											
	інтуїтивний			нормативний			активний			креативний		
	Зрізи			Зрізи			Зрізи			Зрізи		
	констат.	підсумковий		констат.	підсумковий		констат.	підсумковий		констат.	підсумковий	
		КГ	ЕГ		КГ	ЕГ		КГ	ЕГ		КГ	ЕГ
Предметно-теоретична	28	27	21	38	36	30	22	24	28	12	13	21
Інформаційно-дослідницька	46	45	29	32	34	22	18	17	26	4	4	23
Методична	38	36	19	42	44	42	20	19	28	–	1	11
Рухова	28	27	6	32	30	14	28	26	48	12	17	32
Здоров'я-зберігальна	12	17	6	46	42	24	35	36	52	7	5	18
Професійного спілкування	45	47	32	32	30	25	18	20	28	5	3	15
Соціо-культурна	18	18	12	39	38	28	32	32	42	11	12	18
Рефлексивна	35	34	17	30	30	28	18	20	22	17	16	33
Творча	33	34	20	46	42	22	16	20	48	5	4	10

її сформованості; з інформаційно-дослідницької компетентності до кожного з рівнів її сформованості було зараховано приблизно однакову кількість студентів; із методичної компетентності найбільша кількість студентів відповідала її нормативному рівню сформованості; з рухової компетентності найбільшу кількість студентів було зараховано до активного рівня й найменшу – до інтуїтивного рівня її сформованості; зі здоров'язберігальної компетентності так само найбільшу кількість студентів було зараховано до активного рівня й найменшу – до інтуїтивного рівня її сформованості; з компетентності професійного спілкування майже третину студентів було віднесено до інтуїтивного й приблизно по чверті до нормативного й активного рівнів її

сформованості; з соціокультурної компетентності більшість студентів було зараховано до активного рівня її сформованості; з рефлексивної компетентності майже третина студентів досягли креативного рівня її сформованості; з творчої компетентності майже половину студентів зараховано до активного рівня її сформованості.

Висновки. Таким чином, встановлено, що сформованість кожної базової професійної компетентності в студентів за традиційних умов навчання не досягає креативного рівня, а за умов експериментальної професійної підготовки досягає креативного рівня. Скориставшись методами математичної статистики, нами доведено ефективність експериментальної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02. Луцьк, 2000. 19 с.
2. Карпюк Р. П. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до розв'язання педагогічних ситуацій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2005. 198 с.
3. Онопрієнко О. В. Концептуальні засади компетентнісного підходу в сучасній освіті. Шлях освіти. 2007. № 4 (46). С. 32–38.
4. Онопрієнко О. В. Критерії та рівні сформованості базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури. Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. 2007. Вип. 115. С. 73–79.
5. Онопрієнко О. В. Формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у процесі вивчення фахових дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Черкаси, 2009. 21 с.
6. Смакула О. І. Формування ціннісного ставлення майбутніх учителів до фізичної культури : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2004. 262 с.
7. Чорноштан А. Г. Науково-педагогічні основи конструювання модульних навчальних програм у системі фахової підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання. Вісник ЛДПУ : Серія: Пед. науки. 2002. № 8. С. 293–302.

REFERENCES

1. Danylko M. T. (2000) Formuvannia hotovnosti do profesiinoi diialnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kul'tury [Formation of readiness for professional activity of future teachers of physical culture]. Extended abstract of candidate's thesis. Lutsk [in Ukrainian].
2. Karpiuk R. P. (2005). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv fizychnoi kul'tury do rozv'iazannia pedahohichnykh sytuatsii [Preparation of future teachers of physical culture to solve pedagogical situations]. Candidate's thesis. Vinnytsa [in Ukrainian].
3. Onopriienko O. V. (2007). Kontseptualni zasady kompetentnisnogo pidkhodu v suchasni osviti. [Conceptual foundations of the competence approach in modern education]. Shliakh osvity – The way of education, 4 (46), 32–38 [in Ukrainian].
4. Onopriienko O. V. (2007). Kryterii ta rivni sformovanosti bazovykh profesiinykh kompetentnostei maibutnoho vchytelia fizychnoi kul'tury [Criteria and levels of formation of basic professional competencies of the future physical education teacher]. Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriiia : Pedahohichni nauky – Herald of Cherkasy University. Series: Pedagogical sciences, issue 115, 73–79 [in Ukrainian].
5. Onopriienko O. V. (2009). Formuvannia bazovykh profesiinykh kompetentnostei maibutnoho vchytelia fizychnoi kul'tury u protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin [Formation of basic professional competencies of the future physical culture teacher in the process of studying professional disciplines]. Extended abstract of candidate's thesis. Cherkassy [in Ukrainian].
6. Smakula O. I. (2004). Formuvannia tsinnisnogo stavlennia maibutnikh uchyteliv do fizychnoi kul'tury [Formation of value attitude of future teachers to physical culture]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

---

7. Chornoshtan A. H. (2002). Naukovo-pedahohichni osnovy konstruiuvannia modulnykh navchalnykh prohram u systemi fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia fizychnoho vykhovannia [Scientific-pedagogical foundations of designing modular training programs in the system of professional training of the future physical education teacher]. Visnyk LDPU : Serii: Ped. nauky– Bulletin of the LDPU: Series: Ped. Science, 293–302 [in Ukrainian].